

Nederlandse Mededingingsautoriteit

BESLUIT

Nummer: 5981/ 6

Betreft zaak: Consumentenbond vs Apple

Besluit van de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit tot afwijzing van een klacht.

I PROCEDURE

1. Op 31 januari 2007 ontving de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (hierna: "NMa") een klacht van de Consumentenbond gericht tegen Apple Computer Benelux B.V. (hierna: "Apple"). De Consumentenbond stelt dat Apple beschikt over een economische machtspositie en dat zij daarvan misbruik maakt door het hanteren van een koppelverkoopstrategie.
2. Op 30 maart en op 17 juli 2007 hebben er gesprekken plaatsgevonden tussen medewerkers van de NMa en medewerkers van de Consumentenbond. Op 25 mei 2007 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen medewerkers van de NMa en medewerkers van Apple. De NMa heeft op 14 mei 2007 een nadere schriftelijke onderbouwing van de Consumentenbond ontvangen.

II DE KLACHT

3. De Consumentenbond is van mening dat Apple misbruik maakt van haar economische machtspositie door:
  - a. Koppelverkoop. Apple beschikt over een economische machtspositie zowel op de markt voor draagbare muzikspelers (door middel van haar product de 'iPod') als op de markt voor online muziekwinkels (door middel van haar product 'iTunes'). Door beide producten aan elkaar te koppelen sluit Apple andere partijen van beide of één van beide markten uit.
  - b. Oneerlijke handelspraktijk. Het is de consument vanwege de door Apple gehanteerde licentievoorwaarden niet toegestaan om de door hem bij iTunes aangeschafte muziek op een andere draagbare muzikspeler dan de iPod af te spelen.
4. In de brief van 31 januari 2007 geeft de Consumentenbond onder meer aan:

"In de praktijk hebben veel consumenten de wens om de gekochte muziekbestanden op andere wijze dan met behulp van een iPod af te spelen. Hiertoe passen consumenten de volgende algemeen bekende methode toe: allereerst kan de consument de gekochte muziekbestanden met behulp van de iTunes-applicatie op een CD branden. De muziekbestanden worden dan ontdaan van een vorm van kopieerbeveiliging. Vervolgens kan de consument, wederom met behulp van de iTunes-applicatie, vanaf de gebrande CD weer naar zijn computer kopiëren ('rippen'). Met deze "truc" kan de consument muziekbestanden aanmaken die vrijelijk te kopiëren zijn en die ook met behulp van andere draagbare muziekspelers kunnen worden beluisterd. Hoewel de iTunes-applicatie deze handelingen mogelijk maakt, staan de gebruikersvoorwaarden van iTunes het de consument niet toe om deze handelingen te verrichten. Met betrekking tot de mogelijkheid van het branden van een CD, merken de gebruikersvoorwaarden op dat dit 'is uitsluitend bedoeld als service aan u en vormt geen toekenning of verklaring van afstand (of andere beperking of implicatie) van enige rechten van de personen die het auteursrecht hebben op de audio- en video-inhoud, geluidsopname, onderliggende muziekcompositie of artwork dat in een product is vervat.' "

5. In de brief van 14 mei 2007 citeert de Consumentenbond onder andere de volgende passages uit de algemene voorwaarden van iTunes.
  - a. "U bent bevoegd om de producten tegelijk op maximaal vijf door iTunes goedgekeurde systemen te gebruiken;
  - b. U bent uitsluitend voor persoonlijk, niet-commercieel gebruik gerechtigd om de producten te exporteren, te branden (indien toepasselijk) of te kopiëren;
  - c. U bent bevoegd om een audio-afspeellijst maximaal zeven keer te branden."

Naar aanleiding van punt a stelt de Consumentenbond:

"Deze gebruiksregel suggereert wel dat er sprake is van koppelverkoop: de aangeschafte muziek mag alleen worden afgespeeld op door iTunes goedgekeurde systemen."

III BEOORDELING

6. Artikel 24 van de Mededingingswet verbiedt ondernemingen om misbruik te maken van een economische machtspositie. Apple verricht economische activiteiten en wordt daarom aangemerkt als onderneming in de zin van de Mededingingswet. Hieronder zal worden ingegaan op de vraag of Apple misbruik maakt van een economische machtspositie. De beantwoording van de vraag of Apple beschikt over een economische machtspositie op één van beide of allebei de betreffende markten, evenals de specifieke marktafbakening kan in het midden worden gelaten. Voor een overtreding van dit artikel is namelijk vereist dat sprake is van misbruik. Hierna zal worden toegelicht dat in deze zaak geen misbruik is vastgesteld.

7. Onder koppelverkoop wordt verstaan het sluiten van een bepaalde transactie onder de voorwaarde dat tevens een andere transactie wordt afgesloten.¹ In onderhavig geval zou er sprake kunnen zijn van koppelverkoop door middel van een koppeling van een transactie via iTunes aan het aanschaffen van een iPod en/of door middel van een koppeling van de aanschaf van een iPod aan een transactie via iTunes.

Koppeling van de iPod aan iTunes

8. De NMa stelt op basis van de algemene voorwaarden van iTunes vast dat het consumenten is toegestaan een audio-afspeellijst van iTunes maximaal zeven keer te branden. Een op deze wijze gebrande CD kan worden overgezet op de harde schijf van een computer. Dit stelt consumenten in staat om muziek uit iTunes over te zetten op een andere draagbare muzikspeler dan de iPod. Apple heeft desgevraagd bevestigd dat deze handeling door consumenten geoorloofd is.
9. Indien de markt breder gezien wordt dan een markt voor draagbare muzikspelers, zoals omschreven in de klacht van de Consumentenbond, is er zeker geen sprake van koppelverkoop, omdat consumenten muziek uit iTunes op een computer kunnen bewaren en afspelen, of op een CD kunnen branden en afspelen, waardoor voor het gebruik van iTunes geen iPod nodig is.
10. De NMa concludeert dat er geen sprake is van een directe koppeling van de iPod aan iTunes.

Koppeling van iTunes aan de iPod

11. De NMa stelt vast dat consumenten muziekbestanden die van andere online muziekwinkels dan iTunes zijn gekocht op een eigen harde schijf kunnen en mogen zetten. Vervolgens kunnen consumenten deze muziekbestanden afspelen op een iPod.² Consumenten zijn derhalve vrij om muziekbestanden die van een andere online winkel dan iTunes zijn gekregen met een iPod af te spelen.
12. Indien de markt breder gezien wordt dan een markt voor online muziekwinkels, zoals omschreven in de klacht van de Consumentenbond, is er zeker geen sprake van koppelverkoop, omdat consumenten ook muziek van een CD, gekocht in een niet-online

---

¹ Als voorbeeld van misbruik in de zin van het verbod van artikel 24 is evenwel, naar analogie van artikel 82 van het EG Verdrag te beschouwen: - het feit dat het sluiten van overeenkomsten afhankelijk wordt gesteld van het aanvaarden door de handelspartners van bijkomende prestaties, welke naar hun aard of volgens het handelsgebruik geen verband houden met het onderwerp van deze overeenkomsten. Zie Kamerstukken II, MvT Mededingingswet, 1995-1996, 24 707, nr. 3, p. 71.

² Op een iPod kunnen andere bestandstypes van digitale muziek afgespeeld worden dan het iTunes-type (Protected AAC-met DRM), waaronder MP3, zie <http://www.apple.com/ipod/specs.html>.

muziekwinkel, op de computer kunnen zetten om deze vervolgens met een iPod af te spelen.³

13. De NMa concludeert dat er geen sprake is van een directe koppeling van iTunes aan de iPod.
14. Op basis van bovenstaande concludeert de NMa dat er geen sprake is van een één op één koppeling van een transactie via iTunes aan de aanschaf van een iPod. Koppelverkoop is in onderhavig geval dan ook niet aan de orde.

Overige punten

15. De stelling van de Consumentenbond dat het de consument vanwege de door Apple gehanteerde licentievoorwaarden niet toegestaan is om de door hem bij iTunes aangeschafte muziek op een andere draagbare muzikspeler dan de iPod af te spelen houdt geen stand gezien het in randnummer 8 gestelde.
16. De stelling van de Consumentenbond onder randnummer 5 deelt de NMa niet. De betreffende bepaling van de algemene voorwaarden van iTunes ziet toe op het tegelijk afspelen of opslaan van muziekbestanden op maximaal vijf door iTunes goedgekeurde systemen. Die bepaling doet geen afbreuk aan het in randnummer 10 gestelde, namelijk dat er geen sprake is van een directe koppeling van de iPod aan iTunes.
17. Ten overvloede wijst de NMa op de beslissing van de *Conseil de la Concurrence* van 9 november 2004 naar aanleiding van een klacht van VirginMega omtrent gedragingen van Apple Computer France inzake online muziekwinkels en draagbare muzikspelers. De Franse Mededingingsautoriteit heeft in de betrokken zaak geen overtreding van mededingingsregels vastgesteld.⁴
18. De NMa beschouwt de betreffende markten in casu als dynamische markten en wijst bijvoorbeeld op de ontwikkelingen in de markt voor online muziekverkoop.⁵ Ingrijpen in een dynamische markt die wordt gekenmerkt door innovatieve diensten kan concurrenten de prikkel ontnemen om hun eigen dienst aan te bieden.

---

³ Daarbij kan ook worden gedacht aan muziekbestanden die overeenkomstig artikel 16c Auteurswet 1912 zonder betaling door de gebruiker voor eigen privé-gebruik worden gedownload.

⁴ Zie *Décision du Conseil de la Concurrence n° 04-D-54*, 9 november 2004 relative à des pratiques mises en oeuvre par la société Apple computer, Inc. dans les secteurs du téléchargement de musique sur Internet et des baladeurs numériques. Zie ook het persbericht d.d. 9 november 2004, http://www.conseil-concurrence.fr/html/article_356.htm.

⁵ Zie de beslissing door platenlabel EMI om in meerdere muziekwinkels toegang tot zijn collectie DRM-vrije muziek aan te bieden, persbericht d.d. 1 augustus 2007, <http://www.emigroup.com>.

VI CONCLUSIE

19. Zo er al sprake zou zijn van een economische machtspositie van Apple op een markt voor draagbare muzikspelers of op een markt voor online muziekwinkels of op allebei deze markten, maakt zij hier thans geen misbruik van door middel van koppelverkoop van iTunes en de iPod.

VII BESLUIT

20. Op grond van het bovenstaande wijst de NMa de klacht van de Consumentenbond af.

Datum: 6 september 2007

De Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit,
namens deze:

w.g. 6 september 2007

Dr. D.E. Hesseling
Directie Concurrentietoezicht
Clustermanager Netwerksectoren & Media

Tegen dit besluit kan degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen 6 weken na bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de NMa, Juridische Dienst, Postbus 16326, 2500 BH, DEN HAAG. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht de Raad van Bestuur van de NMa verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de administratieve rechter.